

VASARIS

Nr. 2

E. MULIOLIENE

eglutė

vaikų laikraštėlis

TURINYS

	psl.
Vasario Šešiolikta — Jonas Minelga	3
Ji nepasakė — Pušėlė	4
Eglutė — Stasė Slavinskienė	7
Tėvynė — dainelė	8
Algirdo kalavijas — Linvydas Inga ..	9
Bitės ir lietuviai — V. Jonikas	12
Mindaugo batai — Vytė Nemunėlis ..	13
Mažoji saulės sesuo — Alice Dussauze	14
Partizano prisiminimai	16
Vėžliukas — Bertha Newhoff	18
Antanukas keliauja — A. Bendorius	20
Šarka vagilka — E. G-ė	22
Šio numerio leidėjas	24
Truputį pagalvok	25
Geležinio vilko galvosūkis	26
Linksmiau	27
Ar žinai	28
Mislės	28
Algis ir Alytė	29
Mūsų kūryba	30
Priežodžiai	31
Galvosūkių atsakymai	31
Šventės ir vardinės — St. Yla ir A. Salys	32

VASARIS
1961

LEIDŽIA

Lietuvių Kultūros Institutas

REDAGUOJA IR ADMINIS-
TRUOJA Nekaltai Pradėtosios
Marijos Seserys

Prenumerata metams — \$4.00,
atskiras numeris 40 centų. Pini-
gus, užsakymus, adresų pakeiti-
mus ir raštus prašome siųsti ir
visais redakcijos ir administra-
cijos reikalais kreiptis:

“EGLUTĖ”,
Immaculate Conception Convent,
R. F. D. 2,
Putnam, Connecticut

ILIUSTRACIJOS

Eglė Muliolienė — psl. 1, 32.
P. Osmolskis — 7, 12, 18, 21,
27, 30.
R. Ramanauskaitė — 9, 10.
Aldona Simutytė — 13, 14, 15.
M. Eidukevičiūtė — 16, 17.

EGLUTĖ — THE LITTLE FIR.
Magazine for children. Publish-
ed monthly except July and
August, by the Lithuanian Cul-
tural Institute. Office of Pub-
lication, Immaculate Conception
Convent, R. F. D. 2, Putnam,
Connecticut. Subscription \$4.00
yearly. Single copy 40¢. Entered
as second class matter March
27, 1952, Putnam, Connecticut,
under the act of March 3, 1879.

Immaculata Press,
Putnam, Connecticut

VASARIO ŠEŠIOLIKTA

Jonas Minelga

Po visą Lietuvą, po visą
Dangun trispalvės žydrios kilo.
Dainavo Nemunas, Dubysa
Laisvos tėvynės džiaugsmą gilų.

Žygiavo gretos savanorių,
Karių pulkai parados ejo...
Kai linko keliai prie altorių —
Laimingą tėviškę regėjom.

Prie kapo savo brolio — kario
Trimitams gaudžiant kaupėm ryžtą:
Valio, Šešiolikta Vasario, —
Vergijos dienos tenegrįžta!

Per visą Lietuvą, per visą
Gaili rauda šiandien nuplaukia.
Vaitoja Nemunas, Dubysa...
Kovon! Kovon! — tėvynė šaukia.

JI NEPASAKĖ

Pušelė

Žiema Lietuvoj. Šaltis slankiojo ledu. Žvilgančios snai-gės, pajudintos vėjo, suvirpėdavo, sulinguodavo ore ir vėl glaudėsi prie balto žemės veido. Raudonas saulės kamuolys kybojo viršum miško. Pastyrę medžiai tratėjo, baiminosi, artėdami į šaltą tamsią naktį. Tai buvo Vasario 16-ios išvakarės.

Rasutės mamutė kažko jieškojo, rausėsi senoje, raštuotoje skrynioje. Sunkiai atsidususi, pakilo nuo skrynios ir pradėjo dėlioti, taikinti kitoje pusėje stalo.

Rasutė piršteliu krapštė pusiau apledėjusį langą. Kumštelėmis parėmusi smakrą, pūtė šiltą kvapą ir apšalusiam lange atsirado maža eketėlė. Primerkusi vieną akį, Rasutė matė bekraštį sniego plotą ir miško kampelį.

— Rasute, — šūktelėjo mamytė, — Rasute, ateik čia! — Rasutė straksėdama trinktelėjo duris, greitos stirniukės šuoliu atsirado pas mamytę.

— Mamyte, — sukliko mergytė ir nebaigus žingsnelio sustojo. Kambarys buvo paslaptینگai jaukus. Langas pridengtas tamsiu uždangalu. Silpnutės žvakės šviesoje ji pastebėjo dar nematytą vaizdą. Nedrąsiai baigė žingsnį ir,

akutes išplėtusi, spoksojo. Iš medžio dailiai išpjaus-tytas Aušros Vartų Marijos paveikslas kabojo centrinėje sienoje, kraštas pridengtas Lietuvos trispalve, kuri leidosi ant mažojo staliuko, prie trispalvės prisiglaudusi rūtos šakelė. Ir čia pat ant vėliavos klosčių jos žuvusio tėvelio nuotrauka.

— Rasute, mažoji mano katyte, — prabilo mamytė, — čia tavo tėvelio palikimas. Šis turtas paliktas tau. Tavo tėvelis žuvo už tėvynės laisvę, už Lietuvą, mūsų prosenių žemę. Tu jau didelė ir protinga mergaitė, tau jau laikas apie tai žinoti, — švelniai glostydama galvutę, pro ašaras kalbėjo mamytė. — Dabar mūsų tėvynė nebeturi laisvės, iš labai toli atėjo negerai žmonės ir išplėšė mums laisvę, o tau ir tėvelį. Bet tu, mažute, nepyk ant jų, tik melskimės kartu, kad jie pasidarytų geri ir gražintų mums tėvynę.

— Ir mano tėvelį, — nuo ašarų bekimančiu balseliu prabilo Rasutė.

— Bet tu Rasele, niekam ir niekam nesakyk, ką mudvi šį vakarą kalbėjom. Gerai?

— Gerai, mamute, niekam nesakysiu, tikrai niekam, — ir dar tvirčiau prisispaudė prie mamytės.

Mokykloje Rasutė buvo gera mokinė. Ji taip uoliai mokėsi, kad mokytojai nereikėdavo jos raginti, o tik pagirdavo ir pasidžiaugdavo. Bet kai Vasario 16 komjaunuolis klasėje aiškino apie tarybinę Lietuvą ir jos laisvę, apie

raudoną vėliavą ir Staliną, Rasutė klausydama pirščiuku krapštė suolo kamputį, trynėsi, bruzdėjo ir kumščiojo draugei. Komjaunuolis neiškentė ir priėjęs paklausė:

— Ar gali man pakartoti, apie ką kalbėjau? —

Rasutė atsistojo sumišusi, nežinojo, ką atsakyti. Galvutėje pynėsi raudona vėliava, Stalinas, tėvelis... mamytės pasakojimai... Veidelis rauda, jautėsi lyg ant bedugnės stovinti. Komjaunuolis pakartojo klausimą. Rasutė suvirpėjo, luptes timptelėjo ir išsprūdo:

— Aš kitaip žinau apie Lietuvą.

— O kaip tu žinai?

— Aš žinau, bet nepasakysiu.

— O iš kur tu žinai, kas tau pasakė kitaip?

— Man pasakė... aš ži-nau-u... — Kažkoks kamuolys sustojo gerklytėje, akyse sumirguliavo ir taip nelauktai pasipylė ašarų srovė. Rasutė nežinojo, kur dingti. Imtų ir pasislėptų pelytės oloj. Gal po suolu lįsti? Staiga spruko iš klasės ir bėgo lyg vejama. Nubėgusi už klojimo, prisispaudė prie gluosnio kamieno ir verkė.

Niekas jos nesivijo, tik komjaunuolis, priėjęs prie mokytojos Birutės, šaltai paklausė:

— Drauge, ar visų vaikų vardai dienyne?

— Taip. — Dusliu balsu atsakė mokytoja. Ji rodos negirdėjo ir nejautė savęs. Kojos lyg susmigo į grindis.

Rasutės kūnelis virpėjo nuo šalčio ir baimės. Kur dabar eiti, į klasę ar namo? Ką pasakys mokytoja ir mamutė? Ir dar graudžiau pravirko. Šaltas šiaurys švilpė, šaipėsi gluosnio šakose, taršė jos plaukelius, o Rasutė vis glaudėsi prie šaltos medžio žievės ir kukčiojo.

Komjaunuoliui apleidus mokyklą, mokytoja Birutė pridususi bėgiojo, jieškodama mažosios pabėgėlės. Pagaliau ji rado ją, susitraukusią, sustyrusią nuo šalčio. Susukusi į antklodę, rydama ašaras, skubėjo gelbėti.

Tą naktį Raselė karščiavo, kliedėjo. Blaškydamasi po lovutę, baimingai slėpėsi nuo komjaunuolio, šaukėsi tėve-

EGLUTĖ

Stasė Slavinskienė

Atslinko būrelis
Pilkų debesėlių
Ir priklojo žemę
Baltų snieguolėlių.

Žalioji eglutė
Šalčio nebijojo,
Nes lengvutėm snaigėm
Visa apsiklojo.

Ir pilkam kiškeiui
Šalti nebreikėjo,
Po žalia eglute
Sau ramiai tupėjo.

lio, aiškinosi pametusi vieną batuką, kuri teta iš Amerikos buvo atsiuntusi, o dabar be batuko negalinti eiti į mokyklą, atsiprašinėjo mokytoją ir tetą. Tai vėl kartodavo: — mamute, bet aš nepasakiau. Ne... aš... aš... niekam nepasakyčiau...

Po kelių dienų Rasutė amžinai nurimo. Jos linažiedės akutės užsimerkė. Veidelis buvo atlaidžiai rimtas, ji ilsėjosi. Mirgančios žvakės tiesė šešėlius į tuščias kertes.

Už durų piktai suurzgė Rudis, amtelėjo kartą kitą ir išsišiepęs rodė aštrius dantis. Kai Rasutės mamutė, išgirdusi Rudžio bruzdėsį, atidarė duris, už jų stovėjo komjaunuolis ir enkavedistas.

— Ar čia gyvena draugė Pažerienė?

— Taip. Čia. — Atsakė Rasutės mamytė, išbalusi nuo nemigos ir skausmo.

— Drauge, jūsų duktė mokykloje man neatsakė į klausimą apie Staliną ir tarybų Lietuvos laisvę. Ji yra liaudies priešas. Kas ją pamokė taip elgtis?

— Klauskite ją pačią, štai ji, — pasakė Rasutės mamytė ir atidarė duris. Bet ji nepasakė.

TĒVYNĒ

Žodz. A. Andulaičio

1. Tau, tē - vy - na, per - lū žie - da, vis - ka
 mes au - ko - jam. Tau gra - žiau - sius him - nus
 gie - dam, mi - ni - me dai - no - je. Tau gra -

FINE

Mes tavyje laimē randam,
 Randam džiaugsmā grynā
 Ir už marių pasigendām,
 Kaip akučių lino.

Tik tavy širdis nurimsta,
 Lyg jūrų gelmēsē,
 Dēl tavēs idējos gimsta
 Dirbt gīmtam pavēsij.

ALGIRDO KALAVIJAS

Linvydas Inga

Mama su Gile ruošėsi virtuvėje, o Pėdas, tas rainis katinas, parietęs uodegą, glaustėsi aplink jų kojas. Jam labai rūpėjo dorojamas ungurys.

— A škie! — mama treptelėjo koja. — Ar neisi lauk!?

— Mama, jis nori ėsti. Duok nors gabalėlį! — prašė Gilė už katiną.

— Gerai. Bet veskis jį laukan. Tegu čia nesimaišo.

Gilė nusivedė katiną prie durų, padavė jam ungurio žiauną ir išleido į kiemą.

— Mama, to mūsų Pėdo uodega kaip kalavijas, — pastebėjo uždarydama duris.

— Ką tu sakai, Gilute?

— Tikrai. Aš mačiau pas Gintą.

— Mama nusišluostė rankas į prijuostę ir atėjo pas mane į kitą kambarį. Aš skaičiau vakarykščius "Tėviškės Žiburius".

— Ar girdi, tėvai, ką Gilė sako? — kreipėsi į mane. — Vaikas dar susižeis.

— Girdžiu, — atsiliepiu nepakeldamas akių nuo skaitinio. — Tas kalavijas yra medinis. Tik žaislas.

— Bet kam to reikia? — spyrėsi mama. — Tegu žaidžia su elektriniu traukinuku, kurį vardinėm nupirkom.

— Kad tetė sakė, Algirdas traukiniais nevažinėjo, — įsiterpė Gilė, atsekusi paskui mamą.

Aš padėjau laikraštį ir pasisodinau Gilę ant kelių.

— Tu, Gilele, papasakok mamai, ką žinai.

— Gera, — atsikvėpė. Ir pradėjo:

“Seniai, labai seniai gyveno du broliai, kurie labai mylėjosi. Vienas vadinosi Algirdas, o kitas — Kęstutis. Kęstutis su Birute gyveno Trakuose, o Algirdas — Vilniuje. Algirdo žmona buvo rusė, nes jis norėjo visus rusus valdyti...”.

Mudu su mama susijuokėm. Gilelė sumišo ir žiūrėjo į mane išplėstom akim.

— Gile, aš ne taip pasakojau. Aš sakiau:

“Nors Algirdo žmona buvo rusė, bet jis kovojo su Maskvos kunigaikščiais, nes norėjo visą Rusiją valdyti. Jis sakydavo, kad visa Rusija turinti priklausyti Lietuvai. Kelis kartus buvo nužygiavęs iki Maskvos...”.

— Aš jau žinau, tete, žinau, — džiūgavo Gilė. — Aš jau prisimenu. Buvo taip:

“Algirdas pasiėmė didelį sunkų kalaviją. Užsėdo ant arklio ir išjojo. Ilgai jojo, kol prijojo Maskvą. Negalėjo įeiti pro vartus, tai išsitraukė kalaviją ir ėmė juos kapoti...”.

— Tete, — nutraukė Gilė savo pasakojimą, — aš mačiau, kaip Gintas kapojo mūsų garažo duris.

— Matai, tėvai, ką vaikas daro su tuo žaislu. Liepk, kad tuojau sulaužytų!

— Kad nėra ko laužyti, — pastebėjau. — Tai tik lenktas pagaliukas.

— Va, toks, — parodė Gilė praskėsdama rankas. — Riestas, kaip Pėdo uodega.

Katinas ir vėl įsmuko į kambarį drauge su Gintu. Gintas buvo visas išilęs.

— Kur buvai? — paklausė mama.

— Pas Jasių. Mes statėme iš sniego Kremliaus pilį. Tą, kur Algirdas puolė.

— O katras iš jūsų puolė? — paklausiau.

— Jasius. Jis ištraukė iš manęs kalaviją ir subadė... Tete, kodėl Algirdas Kremliaus pilies nesubadė?

— Ji nebuvo iš sniego.

— Tai kas. Reikėjo sugriauti. Aš būčiau...

— Žinoma, jeigu būtum buvęs didysis Lietuvos kunigaikštis. Bet tu esi Gintas, ar ne?... Algirdas užėmė labai daug Rusijos pilių ir jas valdė. Kam griauti, jei gali valdyti. Gal būtų užvaldęs ir Maskvą, jei būtų ilgiau gyvenęs. Nevisada išeina taip, kaip norėtusi. Algirdas ir taip buvo pirmas iš Lietuvos kunigaikščių, kuris pasiekė Maskvą ir privertė jo klausyti, — aiškinau Gintui. — Beje, o kur tavo kalavijas?

— Sulūžo, — pamojo ranka. — Bet aš gavau gerą pažymį iš Lietuvos istorijos, — pasigyrė.

— Už ką?

— Aš papasakojau, kaip Algirdas kalaviju kapojo Maskvos vartus ir kaip valdė rusus.

— O kada jisai mirė? — pasiteiravo mama.

— Aš žinau, aš žinau, — pašoko Gilė. — Tada buvo vasara. Tetė sakė.

— Bet tu nežinai, kuriais metais, a? — šaipėsi Gintas. — O aš žinau: 1377. Ir jį sudegino prie Vingurio.

— Prie Vingurio? O iš kur tokią upę ištraukei? — paklausiau, lyg nežinodamas. — Ar nemaišai su Vilnia?

— Ne, tete. Vilniuje yra trys upės: Neris, Vilnia ir Vingurys. Vingurys dabar teka po žeme. Aš vakar skaičiau "Tėviškės Žiburiuose".

— Gerai, Gintai, — paplojau per petį. — Vertas pagirti.

BITĖS IR LIETUVIAI

V. Jonikas

*Kaip bitelių šeimynėlė
Plečiasi, didėja —
Taip lietuviai už tėvynę
Mirtį nugalėjo.*

*Kaip bitelės avilyje
Darniai susiklauso —
Taip lietuviai dėl tėvynės
Būna vieningiausi.*

*Kaip bitelės linksmos trūsia
Dobilų žieduose —
Taip lietuviai po tėvynę
Džiaugsis ir darbuosis.*

— Ir aš, — prisiglaudė Gilė. — Aš lupiau ungurį.

— Vingurys, ne ungurys, — pataisė Gintas. — Tu manai, kad upes vadina taip, kaip žuvis.

— Pasitaiko ir žuvinių vardų, Gintai. Neklaidink sesutės! — perspėjau. — Antai, Žemaitijoje yra upė, kuri vadinasi Vėgėlė. Ar matėte tokią žuvį?

— Ne, nematėm.

— Tai tetė kitą kartą sužvejos. O dabar eikime stalo tiesti, — paragino mama. — Greitai užeis ir svečiai ungurio ragauti.

MINDAUGO BATAI

Vytė Nemunėlis

Mindaugas iš lovos ritas ...
— Mindaugėli, labas rytas!..
Sako batų jam pora, —
Mes pabudom su aušra.

Mindaugėlis veidą prausia,
O batukai apsiblausę —
Nešukuoti, netepti,
Iš palovio ištraukti ...

Sėda Mindaugas prie stalo
(Batukus ranka nuvalo ...).
— Prašom, — sako, — nevalyt,
Laukiam, kad pradėtų lyt.

Mindaugas mokyklon ėjo,
Lyt ir snigt kartu pradėjo ...
Grįžtų mokinyš namon —
Batai brenda tik balon.

Mindaugėlis nusigando —
Tampo lūpą, verkti bando.
— Cit, neverk, nenorim baust —
Norim patys nusipraust.

MAŽOJI SAULĖS SESUO

Alice Dussauze

(tęsinys)

Saulė iš lėto įėjo pro trobelės langą ir pamatė mergaitę, besitriūsančią kambaryje, kuriame buvo kartu virtuvė, valgomasis ir miegamasis. Per atdaras duris buvo matyti antras, mažesnis kambarėlis. Trobelėje buvo iš viso tik du kambarėliai.

Mergaitė, paklojusi dvi lovas, kurios stovėjo kampuose, ėmė šluoti grindis ir valyti dulkes nuo paprastųjų baldų. Visa tai ji atliko be jokio triukšmo, tarytum, būtų bijojusi ką nors pabudinti.

Saulė buvo nusprendusi daugiau nepaisyti, kad daug mergaičių paviršutiniškai atrodo labai geros. Bet šitos savaime kažin kaip jautėsi traukiama. Mergaitė rodėsi tokia darbšti ir maloni, jog saulė dar akyčiau ją ėmė stebėti.

Staiga mergaitė pakėlė akis, ir saulė pamatė, kad jos buvo mėlynos, kaip tos dienos dangus. Šį kartą saulė buvo visai sužavėta. Ji tarė sau:

— Negali būti, kad negera mergaitė turėtų tokias akis.

Ir ji įsiskverbė giliau į kambarį.

— Dukrele, — tarė balsas iš kito kambario, — ar tu čia?

— Aš čia, mama, — atsiliepė mergaitė, išokdama į motinos kambarį. O saulė ją sekė paskui.

— Ar geriau jauties? Tėtis, išeidamas į darbą, man sakė, kad tu visą naktį sirgai, — sakė mergaitė.

— Aš labai kentėjau, bet dabar jaučiuos daug geriau. Ilgiau miegojau, o tai mane visai atgaivino.

— Tai puiku! Tik dar nesikelk. Aš tau atnešiu kavos su pakepinta duona ir lovoje galėsi pavalgyti pusryčius. Tai bus geriausia.

— Ne, ne, mano vaikeli. Man reikia keltis — jau vėlu.

— Bet, mama, — tarė mergaitė, — juk tau nėra ką veikti. Kam tu kelsies?

Motina pasižiūrėjo nustebusiomis akimis, o mergaitė ėmė juoktis:

— Visas tavo darbas jau atliktas! — sušuko ji džiaugsmingai: — virtuvė iššluota, lovos paklotos.

— O mažieji tavo broliukai?

— Aš juos nuprausiau ir aptaisiau. Jie jau išėję į mokyklą.

— O ar jie pavalgė?

— Pavalgė: aš jiems išviriau sriubos, ir mes kartu papusryčiavom.

— O tu, mergaite, šiandien neini į pamokas? Tu negausi mokykloje dovanos už stropumą.

— Tai nieko nereiškia, mama. Man geriau patinka tau truputį padėti, nekaip laimėti visas pasaulio dovanas!

Motina su ašaromis akyse apkabino savo uolią dukrelę ir švelniai priglaudė prie savęs.

O saulė priliejo pilną kambarį savo stebuklingos šviesos, apsiausdama ją mergaitę, o mėlynose jos akyse paliko nepaprastą spindėjimą.

Nuo tos dienos mergaitė pasidarė mažoji saulės sesuo, pati to nežinodama. Jos akys švietė ypatinga šviesa, kuri padarydavo laimingus visus, kurie tik į jas pažvelgdavo.

Mergaitę žmonės praminė Saulute, nes sakydavo, ją turint saulę akyse. Ir tai buvo tikra tiesa.

Partizano Prisiminimai

TAI BUVO 1946-TŲJŲ METŲ PRADŽIOJE. BROLIS STEPAS IR AŠ DAR NEBUVOME TIKRI PARTIZANAI. NAUTUS METUS SUKOME SU PARTIZANAIŠ, KURIE SUSIRINKO PAS PATIKIMĄ UKININKĄ.

(1)

(4)

PO MALDOS, PRADĖJOME VAIŠES —

TEMO. VISI LAUKĖME PARTIZANŲ. AŠ ATSIŠTOJAU SARGYBOJE — NEPRASLINKUS NEI GERAM PUSVALANDŽIUI PO SUTEMY, TAMSOJE SUBRAŠKĖJO UŽKLIUDYTI GINKLAI IŠDUODAMI, KAD PARTIZANAI JAU ČIA. NIEKO NELAUKDAMAS, PATIKRINAU ATVYKUSIUS — MAN ATSAKĖ PAŽYSTAMI BALSAI.

(2)

"SVEIKINI NAUTŲJŲ METŲ PROGA, PRADEDANT NAUTJĄ GYVENIMĄ. NUO ŠIANDIEN KELIAUSIME KARTU." — TAI PASVEIKINO MANE RINKTINĖS VADAS.

(3)

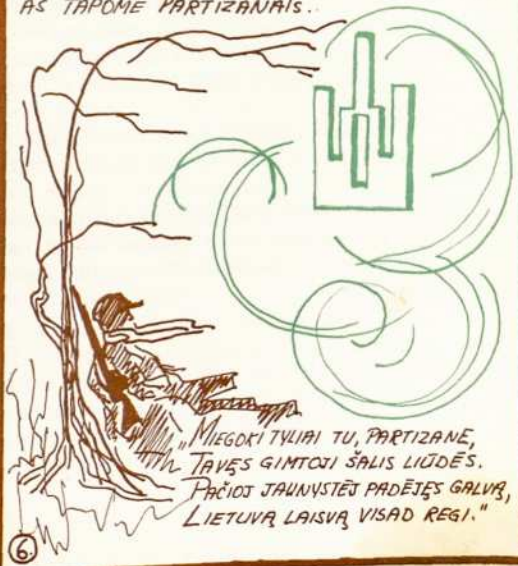
BET TAI NEBUVO VIEN PASILINKŠMINIMAS — TA PAČIA PROGA BUVO APIRTI PARTIZANŲ UŽDAVINIAI IR POGRINDŽIO VEIKLA. VAIŠĖS BUVO GYVOS, BET SAVOTYKAI LIUDNOS — TYLIAI SKAMBĖTO ILGESINGA DAINA.

(5)

VAIŠĖS TRUKO NEILGAI — PARTIZANAI TURĖJO GRŽITI — TURĖJO VYKDYTI NAUTUS UŽDAVINIUS.

ŠIRDYJE PRAŠYDAMI AUKČIAUSIOJO PALAIMOS IŠPAUDĖM TIRMUOSIUS PARTIZANIŠKUS ŽINGSNIUS Į GIMTĄJĄ ŽEMĘ — STEPAS IR AŠ TAPOME PARTIZANAIŠ.

(6)

MIEGOKI TYLIAI TU, PARTIZANE, TAVES GIMTOJI ŠALIS LIUDĖS. PAČIOT JAUNYSTĖJ PADĖJĖS GALVĄ, LIETUVĄ LAISVĄ VISAD REGI."

VĖŽLIUKAS

Bertha Newhoff

(Iš anglų kalbos vertė A. Paplėnaitė)

Abraomas Linkolnas dar tebebūdamas mažu berniuku mylėjo visus gyvulėlius.

Vieną dieną jisai nutarė eiti pažuvauti ežere, kurs buvo netoli jo namų. Užsimetęs ant peties savo meškerę, jis žygiavo ežero link. Vienoje rankoje jisai nešė kibirėlį, į kurį galima būtų sudėti pagautąsias žuvis. Netoli ežero kranto jis žinojo gerą vietą, kur buvo galima prisikasti didelių sliėkų.

Eidamas jisai švilpavo dainelę, kurią mama ji buvo išmokius. Diena buvo šilta ir graži, ir mūsų mažasis žuvautojas jautėsi labai laimingas. Basom kojom brido per tik ką prilytą purvyną. Užlipęs ant kalniuko, jis apsidairė ir lipo žemyn prie ežero kranto. Netoli vandens, ant smėlio, sėdėjo jo du draugai. Kažkokie dūmai plonu siūlu kilo tarp juodviejų.

Linkolnas žengė sparčiau. Jisai gerai žinojo, kad daugelis berniukų mėgo žaisti su ugnimi. Jis taip pat žinojo, kaip lengvai buvo galima skaudžiai nusideginti.

Priėjęs gan arti prie tų dviejų berniukų, jis pamatė tarp juodviejų ant smėlio gulintį nedidelį vėžliuką. Jam

ant nugaros buvo pridėta mažų gabalėlių anglies ir medžio šakelių, kurios smarkiai liepsnojo. Linkolnas net galėjo girdėt, kaip medžio šakelės traškėjo. Tas traškėjimas kartu su karščiu be galo gąsdino mažąjį vėžliuką ir jis visomis savo jėgomis stengėsi numesti tą aukūrėlį. Jis pasistojo ant užpakalinių kojųčių, bandydamas degančius anglies gabalėlius nuo nugaros numesti. Bet anglis neriedėjo.

Berniukai stovėjo ir susiėmę šonus garsiai juokėsi iš vėžliuko pastangų. Nuskriaustojo gyvulėlio kančia jiems buvo labai juokinga.

Linkolnui tai visai neatrodė juokinga. Jam buvo skaudu bežiūrint į kenčiantį vėžliuką. Jis staiga prišoko prie tų dviejų berniukų, pastūmė juos šalin ir priklaupė prie vėžliuko. Su savo meškere jis nustūmė žarijas nuo jo nugaros. Pagriebęs savo kibirėlį, nubėgo prie ežero kranto, pasėmė vandens ir sugrįžo atgal. Greitai užpylė vandenį ant vėžliuko įkaitusios nugaros, kad jį atgaivintų.

Jo du draugai išdykėliai buvo nepatenkinti, kad Linkolnas sutrukdė jų žaidimą.

Įsitikinęs, kad vėžliukas nebuvo sunkiai sužeistas, Linkolnas atsisuko į berniukus. Jisai pamatė, kad jie nuskriausto gyvulėlio visai nesigailėjo. Jis taip pat pamatė netoli begulint lentgalį. Jis pagriebė tą lentgalį ir kad davė tiem dviem, tai davė. Jie bandė ištrukti, bet Linkolnas turėjo ilgas kojas ir rankas. Jis kėlė juos tol, kol jie atsiprašė ir gailėjosi, kad užgavo vėžliuką. Po to Linkolnas juos paleido.

Eidamas vandens link, Linkolnas suabejojo ar berniukai tikrai gailėjosi to vėžliuko, kurį jie taip žiauriai kan kino. O gal jiems tik buvo nesmagu, kad Linkolnas juos sugavo taip negražiai bežaidžiant?

Priejęs prie vandens, jis pamatė tą patį vėžliuką plaukiantį gilyn. Linkolnas buvo patenkintas. Paėmęs sliaką, užmovė ant kabliuko.

— Bus gera vakarienė. Mėgstu šviežiai iškeptą žuvį,— tarė Linkolnas, bemesdamas meškere į vandenį.

A. Bendorius

KELIONĖ NEMUNU. RUMBONIŲ PILIAKALNIS.

PUNIOS ŠILAS.

Alytuje gyveno Antanuko dėdė Petras. Jis mėgo keliauti pėsčias, dviračiu, traukiniu ir vežimu, bet labiausiai jam patikdavo keliauti upėmis ir ežerais. Tokioms kelionėms jis turėjo padaręs mažytį laivelį, vadinamą baidarę. Tai laivelis, panašus į eskimų kajakus. Ir Antanukas panoro baidarę pakeliauti.

— Dėde Petrai, ar negalėtume mudu baidarę pakeliauti Nemunu? Aš taip noriu!

— O plaukt ar moki? — klausia dėdė. — Žinok, kad baidarė labai lengvai ant vandens apsiverčia. Jeigu tik mėginsi joje atsistoti, tai tik šmurkšt į vandenį kaip akmuo ir įsiversi. O kaip tada?

— Plaukt dar nemoku, bet išmoksiu kai į vandenį įkrisiu.

— Matau, kad nebijai prigerti, drąsus esi. Galėsime paplaukti net ligi Birštono. Pamatysi labai įdomių vietų. Tačiau turime kelionei pasiruošti, nes šiandien negalėsime grįžti. Iš namų plauksime pasroviui, o grįžti reikės prieš srovę, bus sunku ir ilgai truks. Tai Antanuko negąsdino. Juo ilgiau kelionėj, juo geriau.

— Dėde, ir aš padėsiu irkluoti, dviem bus lengviau.

— Gerai, Antanuk, aš turiu ir tau mažą irklą. Galėsi irkluoti kaip tikras jūreivis.

Netrukus juodu nusigabeno baidarę prie Nemuno ir pasileido srovės nešami tolyn. Greit iš akių pranyko Alytaus miestas. Priešakyj

platus Nemunas, o iš abiejų pusių aukšti, statūs ir žalumynais apaugę jo krantai.

— Dėde, kas ten toks didelis, aukštas daiktas?

— Tai pilies kalnas. Senovėj ten buvo lietuvių pilis. Jis dabar vadinasi Rumbonių piliakalnis. Jeigu nori, galime ant jo užkopti.

— Gera, dėde, lipame.

Ištraukė baidarę į krantą, kad vanduo jos nenuneštų, o patys ėmėsi kopti į pilies kalną. Koks statumas, koks aukštis! Kopia, kopia, o viršaus dar vis nesimato. Pagaliau, uždusę pasiekė kalno viršūnę. Kaip toli į visas puses matyti! Štai čia visai po kojomis vingiuoja milžinas Nemunas, o už jo dunkso tamsus miškas.

— Dėde, ar mes pasieksime tą mišką?

— Pasieksime netrukus. Galėsime po jį pavaikšioti. Tai garsus Punios šilas. Jis iš visų pusių apjuostas Nemuno. Tik vienoj vietoj iš pietų pusės galima sausuma į jį įeiti.

— Ar yra jame laukinių gyvulių?

— Kur nebus! Ten yra visokių gyvulių, net briedžių pasitaiko.

— Dėde, kodėl nepaėmei šautuvo — būtum sumedžioję žvėrių?!

— Ne, Antanuk, ten medžioti negalima, uždrausta. Punios šilas yra paverstas laukinių gyvulių apsaugos vieta. Ten jie saugūs, nieks jų nežudo.

Po valandos juodu jau ir miške.

— Dėde, kokie šie medžiai? Jie tokie dideli!

— Argi tu dar nepažįsti ąžuolų? Tai man vyras! ąžuolas tai mūsų žymiausias medis.

— Daug girdėjau apie ąžuolą, bet nemačiau jo augančio. Arti mūsų namų nėra miško.

— Matai, Antanuk, čia ištisas Nemuno krantas apaugęs eile ąžuolų. Argi ne patinka?

— O koks ten toks aukštas, lyg žalias bokštas, medis. Atrodo jis visus medžius miške pralenkęs?

— Taip, tai garsioji Punios šilo eglė. O garsi dėlto, kad ji yra aukščiausias visoj Lietuvoj medis. Jeigu ją pastatysi prie labai aukšto namo, tai jos viršūnė siektų dvyliktą aukštą. Tai bent eglutė! Neblogai būtų tokią papuošti Kalėdoms!

Pasigėrėję Punios šilu, mūsų keliautojai pasileido baidare tolyn. Prieš juos iš dešinės išniro į padanges kitas status kalnas.

ŠARKA VAGILKA

E. G-ė

Daug esu girdėjusi apie šarkų palinkimą rankioti visokius žvilgančius dalykėlius. Yra net patarlė: “vagia kaip šarka”. Bet netikėjau tuo: ką gi paukštis galėtų vogti?

Nulesa uogas, pagauna viščiukus. Tai dar suprantama: kiekvienam sutvėrimui yra reikalingas maistas. Bet kam šarkai yra reikalingos sagos, sidabriniai šaukštukai ar auksinis žiedas?

Netrukus įsitikinau panašių pasakojimų tikrumu. Baigusi gimnaziją nuvažiavau atostogų pas savo močiutę į Slavėnus. Po močiutės kambario langu augo vyšnios ir kiek tolėliau šimtametė kriaušė, kurioje perėjo šarkos. Apie rugiapjūtės laiką staiga ėmė dingti visokie smulkūs dalykėliai. Močiutė pasigedo savo šliubinio žiedo:

— Padėjau, va, ant šito staliuko, prie pat lango ir svetimų čia nebuvo, ir visi vaikai nuo pat ryto išėjo uogauti — gi niekas negalėjo paimti.

Kitą dieną tetai Onai pražuvo mažytės žirklutės ir pirštukas; palikusi siuvimą vienai valandėlei ant gonkų laiptelių. Kol palesinusi viščiukus, žiūrėk, jau ir dingo!

Man iš kambarėlio kažkas išnešė gražiausią sagtį, tą, kurią man tėvai padovanojo mokyklos baigimo proga. Aną dieną, kai vaišiname kleboną sodelyje, po liepa, žuvo net trys sidabro šaukštukai. Negirdėtas dalykas!

Taip tęsėsi gal porą savaitių, kol susirgo mano broliukas Vytautas. Paguldė jį močiutė kambary už spintos, kad vėjas neužpūstų. Vytukas guli sau vienas ir spokso į langą. Staiga atskrido šarka, atsitupė ant palangės. Vytukas net kvapą sulaikė, tik žiūri akis išplėtęs. Šarka pasidairė, pajudino savo uodegą ir kapt nuo staliuko Vytuko lankstomą peiliuką, kurį per atlaidus (Šv. Onos Anykščiuose) padovanojo jam dėdė Jonas. To jau per daug!

Vytukas, kad ir negalėdamas, prislinko prie lango ir žiūri, kur toji šarka nuskrido. Tiesiai į kriaušės viršūnę, kur josios lizdo būta. Kai namiškiai parėjo pietų, Vytukas papasakojo matęs, kaip šarka pavogusi jo peiliuką.

— Ar tu, vaike, nesapnuoji? — netikėjo močiutė.

— O gal iš tikrųjų šarkos vagia? — kalbėjo teta.

— Tegu piemuo Petriukas pabando užsilipti iki šarkos lizdo, bent sužinosime, ar Vytukas tiesą sako.

Po valandos Petriukas parbėgo visas uždusęs, žvilgančiomis akimis. Jojo kišeniai pupsėjo prigrūsti šarkos turto: ko ten nebuvo! Atsirado ir šaukštukai, ir žiedas, ir peiliukas ir visi žuvę dalykėliai. O daugiausiai ten buvo sudaužyto stiklo gabalėlių.

— Kai prislinkau prie lizdo, net akys suskaudėjo, tiek tviksėjo prieš saulę šarkos sukrautos brangenybės. — pasakojo Petriukas. — O šarka tik skraido aplink, tik šaukia! Bijojau, kad ant galvos nenutuptų.

Nebereikėjo įtarti samdinių nei vaikų, o apsisaugoti nuo šarkos apsilankymų, senelis liepė langus į sodą atraukti tinklu ir jokių blizgučių nepalikinėti be priežiūros lauke.

PAMĄSTYK —

Kokiu būdu galime dabar padėti savo kenčiančiai Tėvynei?

“Eglutė” sveikina
Jo Prakilnybę
Prelatą Pranciškų Juškaitį
Pakėlimo į Prelatus proga
ir mažųjų skaitytojų vardu
nuoširdžiai dėkoja
už šio “Eglutės” numerio išleidimą

ŽIEMOS DŽIAUGSMAS

Birutė Vindašienė

Nuo kalnelio ant rogučių
Lekia Jurgis ir Žibutė,
Švilpia vėjas pro ausis...
Kas pasauly juos pavis?

Skamba juokas, ir pusnyne
Daug pėdelių prisimynė.
Juokias Rūta ir Rastenis,
Juokias senis Besmegenis.

Algis rado jam kepurę,
Kėstas dvi akis įdūrė,
Vida jam užrišo skarą, —
Jis su šluota tvarką daro.

Štai, ir karas prasidėjo,
Sniego gniūžtės aplink skrieja,
Kada kliūna, kada ne,
Bet kaip linksma pusnyne!

TRUPUTĮ PAGALVOK

ARITMETINIS UŽDAVINYS

Vienas piemuo buvo paklaustas, kiek jo bandoje avių. Piemuo atsakė:

— Jeigu aš turėčiau dar tiek, kiek turiu, ir dar pusę mano bandos, ir dar vieną ketvirtadalį jos, ir dar vieną avi, tai turėčiau visą šimtą.

Kiek tas piemuo ganė avių?

KIEK KIAUŠINIŲ

Mergaitė nešėsi pintinėlę su kiaušiniais. Keliu važiavo dviratininkas ir užkliuvo už pintinės; pintinėlė iškrito iš rankų, o kiaušiniai susikūlė.

Mergaitė ėmė verkti.

— Neverk, — sako dviratininkas. — Nupirksiu tau kitus kiaušinius. Kiek jų turėjai?

— Aš... aš pamiršau, — atsakė sumišusi mergaitė.

— Pagalvok, prisimink.

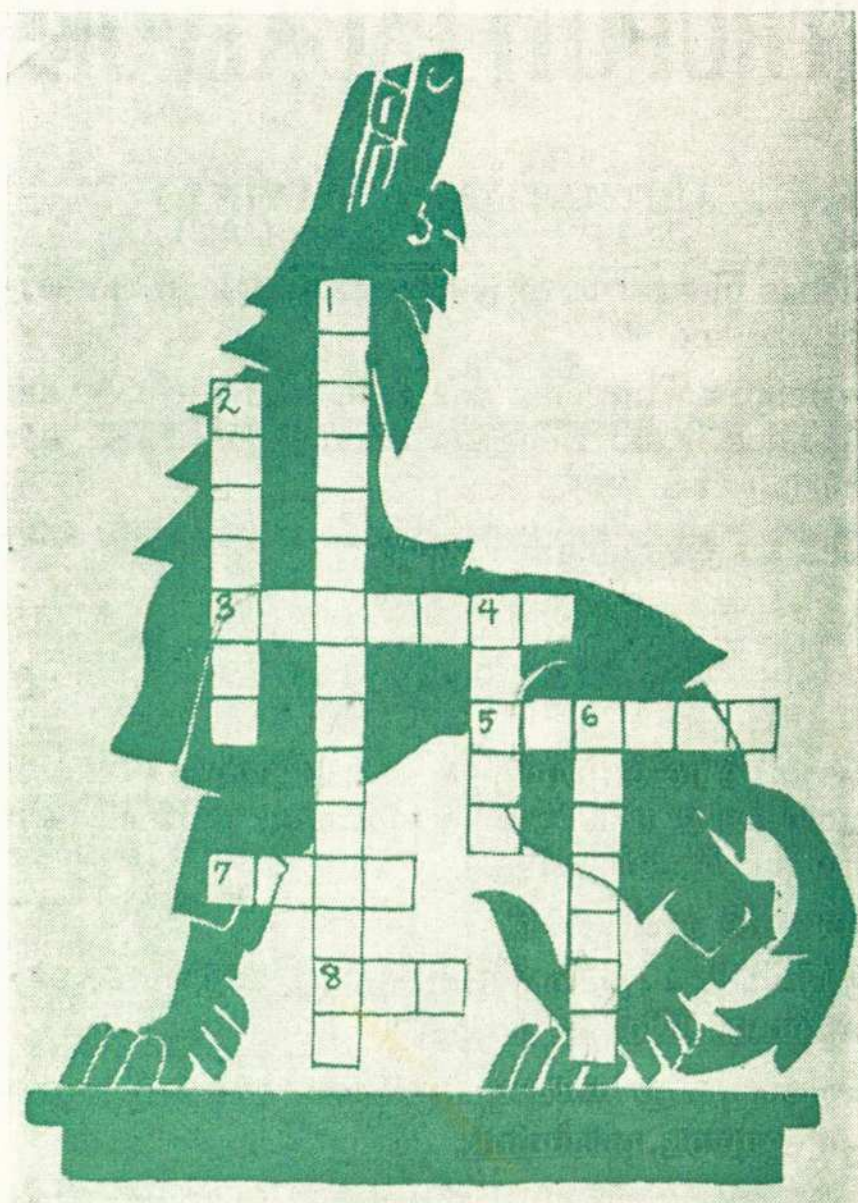
— Negaliu prisiminti. Žinau tik tiek: kai skaičiavau juos poromis — viena liko be poros; kai skaičiavau trejetais — irgi vienas atliko; kai skaičiavau ketvertais — taip pat vienas atliko, o kai skaičiavau penketais — nė vieno neliko.

— Na tai dabar žinau, kiek tu turėjai kiaušinių.

— O kiek? — paklausė mergaitė.

(Atsakymas psl. 31)

GELEŽINIO VILKO GALVOSŪKIS

Skersai:

3. Valstybės ar organizacijos embleminis ženklas.
5. Lietuva, mūsų.
7. Lietuviais esame mes.....
8. Lietuviais turime ir .. .!

Žemyn:

1. Vasario 16-tą švenčiame Lietuvos
2. Partizanai kovoja dėl tėvynės.....
4. Mūsų tautos herbas.
6. Vardan tos Lietuvos težydi.

LINKSMIAU

(surinko

Birutė Vindašienė)

Pirmas stovyklautojas: "Vakar tai bent audra buvo!"

Antras stovyklautojas: "O, taip".

Pirmas stovyklautojas: "Ar jūsų palapinės nesugadino?"

Antras stovyklautojas: "Nežinau, aš dar jos neradau".

Sauliuko mama pamatė, kad virtuvėje iš spintos buvo dingęs vienas gabalas pyrago. Ji pasakė Sauliukui, kad praeitą vakarą spintelėje buvo du gabalai pyrago, o dabar likęs tik vienas. — Kodėl? — paklausė ji. Sauliukas minutėlę pagalvojo ir atsakė.

— Gaila, buvo taip tamsu, kad antro gabalo nei nemačiau.

Algiuko mama virtuvėje gamino žuvies pietus. Visi mėgo žuvį valgyti, bet niekas nemėgo gaminamos žuvies kvapo. Staiga į virtuvę įbėgo Algiukas ir sako:

— Aš žinau, kaip sustabdyti žuvies kvapą!

— Kaip? — paklausė pilna vilties mama.

— Nupjauk jai nosį! — atsakė išdidžiai Algiukas.

Petriukas: — Mano tėvelis laimingas — jam nereikės man pirkti nei vieno naujo vadovėlio.

Roželė: — Kodėl?

Petriukas: — Šiais metais aš imsiu tą patį kursą, kaip pernai.

Petras: — Aš žadu atidaryti namiinių gyvulėlių krautuvę. Kai kita kartą mane matysi, aš būsiu tarp savo kvailių gyvulėlių.

Jonas: — Tik užsidėk kepurę, kad galėčiau tave atpažinti.

Tėvas: — Argi nėra nė vieno dalyko, kurį tu atliktumei geriau, negu kas kitas?

Sūnus: — Taip, tėveli, aš išskaitau savo rankraštį geriau, negu kiti.

Pirmoji ponija: — Kiek ilgai išbuvo jūsų paskutinė virėja su jumis?

Antroji ponija: — Ji niekada nebuvė su mumis, ji buvo prieš mus nuo pat pradžių.

Mama: — Ar mėgsti kalifijorus?

Sūnus: — Ne, nemėgstu. Ir aš esu patenkintas, kad nemėgstu, nes jeigu mėgčiau, turėčiau juos valgyti — o aš jų negaliu pakesti.

Kirpėjas: — Sūnau, kaip tu nori, kad aš tau nukirpčiau plaukus?

Berniukas: — Taip, kaip tėvelio. Ir neužmirškite viršugalvyje palikti apvalią skylę, ten kur ir jo galva išlenda.

AR ŽINAI . . .

Kodėl verdamas pienas išsilieja per viršų?

Kada skystis verda, jo dalis pavirsta karštais garais, kurie yra lengvesni už skystį, kuriame jie susidarė. Garų burbulėliai kyla į viršų ir susilieja su oru. Kada nesprogę burbulėliai iš dugno keliiasi per skystį į viršų, mes sakome jog skystis verda.

Vandens dalelės yra vienodos ir niekas burbulėliams netrukdo pasiekti paviršių. Dėl to vanduo virdamas dažniausiai neišsilieja. Bet pienas susidaro iš daugelio įvairių medžiagų, kurių vienos gali virti, o kitos ne. Iš tikrųjų, piene verda vanduo, kuris sudaro didžiąją pieno dalį.

Verdant viena pieno dalis pasidaro kieta pluta, kuri dengia karštą pieną. Kada vandens garų burbulėliai pasiekia paviršių, jie atsimuša į plutą ir pradeda ją kelti į viršų. Tokiu būdu pienas ir išsilieja. Maišant verdamą pieną, galima to išsiliejimo išvengti.

Kodėl geltonas sūris turi skyles?

Skylės atsiranda geltoname sūryje jį begaminant. Gaminimo eigoje, kada tamprus sūris yra minkomas ir maišomas, jame atsiranda oro burbulai. Kadangi sūris būna labai tirštas, tie oro burbulai negali prasiveržti į viršų, ir pasilikę viduje padaro skyles.

Geltoną sūrį dažnai vadina šveicarišku sūriu.

MĮSLĖS

Po ledu žirklys.

Vandeniui maudo, ugnimi šauda.

Margi karveliai po visą pasaulį skraido.

Eina eina keliu su visu savo nameliu.

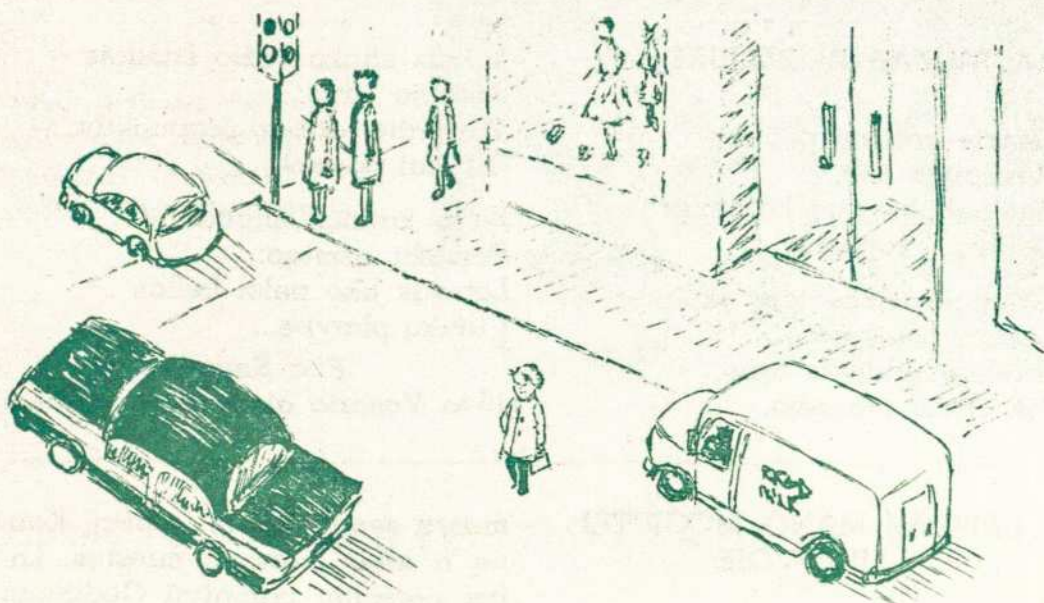
Be kojų eina, dantimis kelią sau daro.

Suolas pavargsta, sėdėtojas — ne.

Septynios sesutės viena juosta susijuosusios.

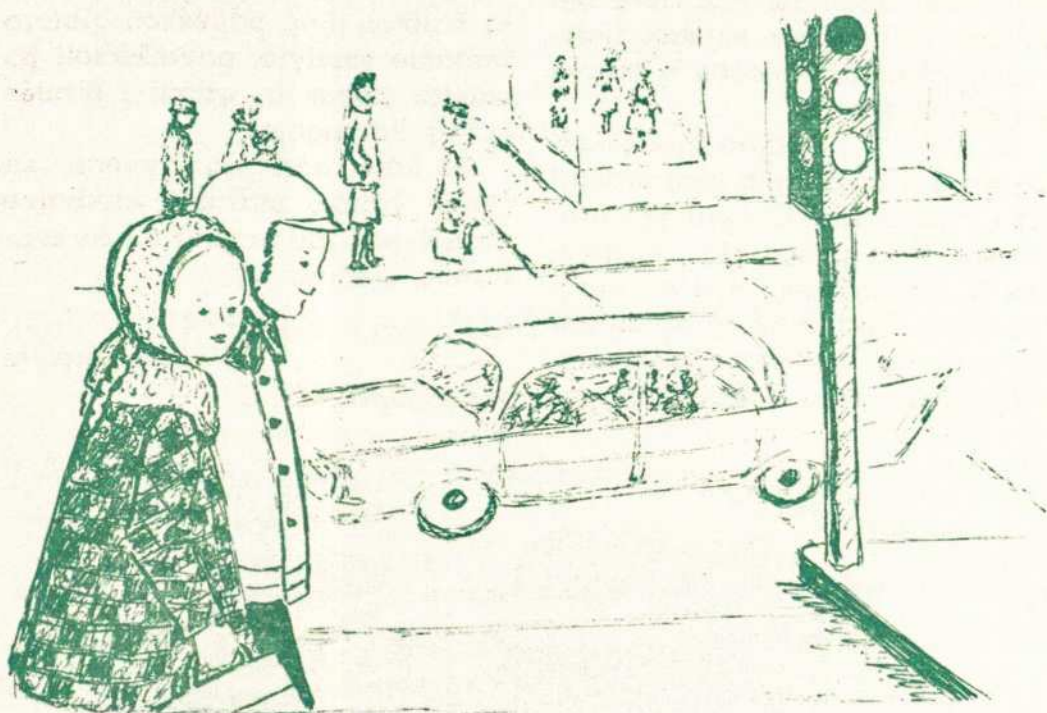
(atsakymai psl. 31)

ALGIS IR ALYTĖ

Na, kur skubinies, greituoli,
Ar taisyklių nežinai?

Nes po mašina papuoles,
Sužinosi pervėlai.

Eina Algis ir Alytė
Skersai gatvę atsargiai.

Kam pačiam pavojun listi,
Jei gali praeit saugiai.

MŪSŲ KŪRYBA

KATINUKAS IR PELIUKĖ

Gaudė katinas peliukę
Pasiraitęs ūsą,
Bet peliukė nuo kalniuko
Griuvo į kopūstus.

Greit pasislėpė tarp lapų
Ir ramiai tupėjo:
Kapinių tylumas tapo, —
Tik širdis tvaksėjo.

Laikas slinko vėžio šuoliais
Ašarojo akys:
Viešpatie, dabar prapuoliau, —
Ji tyliai pasakė.

Buvo katinas snaudalis,
Pamažu užmigo:
Laisvas liko pelei kelias
Į laukų platybę...

Rita Šmigelskytė,
16-to Vasario gimnazijos mokinė.

LAIŠKAS MANO MOČIUTEI LIETUVOJE

Miela Močiute,

Šalta čia kur mes gyvename
Amerikoje, tik gal ne taip, kaip
Lietuvoje. Girdėjau, kad Lietuvoje
šalčiau ir daugiau sniego. Snie-
gas girgžda po kojomis ir tvoros
poška nuo šalčio.

O, kaip aš norėčiau nuvažiuoti
Lietuvon ir apkeliauti visą kraštą!
Man atrodo, kad Lietuva yra gra-
žiausia šalis pasaulyje. Gražes-
nės ir brangesnės vietos nėra.
Norėčiau nuvažiuoti ir aplankyti
tylią, ramią, soduose paskendu-
sią sodybą kaime. Norėčiau pa-

matyti senąjį Vilnių, gražųjį Kau-
ną ir kitus Lietuvos miestus. La-
bai norėčiau pamatyti Gedimino
kalną ir pilį, katedrą ir Aušros
Vartus Vilniuje; Karo muzėjų,
Laisvės statulą ir Vytauto parką
Kaune. Norėčiau pamatyti gražią-
ją Baltijos jūrą, pajieškoti gintaro
baltame smėlyje, pavaikščioti po
smėlio kopas ir užlipti į Birutės
kalną Palangoje.

Aš labai norėčiau gyventi su
Jumis kaime, mažame kukliame
namelyje. Taip graži ir miela man
atrodo Lietuva.

Jūsų

Vakarė Aistytė
Washington, D. C.

Trys linksmi "Eglutės"
skaitytojai: Laimutis,
Saigūnas ir Rasytė De-
gučiai, Chicago, Illinois.

PRIEŽODŽIAI

Geros rankos netinginiauja.
Laikas greitai slenka, bet atgal negrižta.
Lengva pagadinti, sunku pataisyti.
Kas skaito, rašo, tas duonos neprašo.
Vienas piktas darbas kitą gimdo.
Atriekta riekė į kepalą neprilips.
Iš mažo vaiko, kaip iš vaško, nulipdysi ir angeliuką ir
velniuką.

ŠIO NUMERIO GALVOSŪKIŲ ATSAKYMAI

Truputį pagalvok: psl. 25. —

Aritmetinis uždavinys: Piemuo ganė 36 avis.

Kiek kiaušinių: Mergaitė turėjo 25 kiaušinius (25 dalinasi iš 5 be liekanos, o iš 2, 3 ir 4 su liekana — 1).

Geležinio Vilko galvosūkis: psl. 26. — Skersai: 3. vėliava, 5. Tėvynė, 5. gimė, 8. būt. Žemyn: 1. Nepriklausomybė, 2. laisvės, 4. Vytis, 6. vienybė.

Mislės: psl. 28. — Vėžys; audra; laiškai; sraigė; piūklas; raitas joja; savaitės dienos.

Vasario ŠVENTĖS ir VARDINĖS

ALP. 1785
L.arch.

1. Ignotas, Veridiana / Gytautas, Eidvilė
2. **MARIJOS ĮVEDYBOS**
Adabaldas, Adeloga / Rytys, Vandėnė
3. Blažiejus, Berlinda / Radvilas, Ata
4. Andriejus Kors., Joana / Vidimantas, Arvilė
5. Vodalis, Agota / Gaudvinas, Birutė
6. Titas, Darata / Alkis, Žyvilė
7. Romualdas, Adaukas / Romas, Druva
8. Jonas iš Matos, Kojinta / Vaigėdas, Nirma
9. Kirilas, Apolonija / Joviltas, Algė
10. Amantas, Skolastika / Girvydas, Vydgaila
11. **MARIJOS APSIREIŠKIMAS LIURDE**
Adolfas, Gobnata / Vaidenis, Mantė
12. Reginaldas, Liudanas / Mantiminas, Deimantė
13. Liucinas, Renula / Algaudas, Rauda
14. Valentinas, Juozapa / Saulius, Gėda
15. **PELENU DIENA**
Faustinas ir Jovitas, Jurgita / Girdenis, Nirginda
16. **LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ**
Honestas, Pilypa / Vasaris, Laisvė
17. Silvinas, Evermodas / Vaišviltas, Viltė
18. Simanas, Bernadeta / Lengvenis, Gėdrė
19. Konradas, Belina / Šarūnas, Nida
20. Sadotas, Amata / Visginas, Rindaugė
21. Peteras, Eleonora / Jovilas, Žėmyna
22. Aristijonas, Margarita Kort. / Darvydas, Gintautė
23. Petras Damijonas, Milburga / Gantautas, Siga
24. Motiejus, Adelė / Virgaudas, Goda
25. Gerlandas, Aldetrūda / Margiris, Rasa
26. Aleksandras, Izabelė / Jogintas, Aurimė
27. Gabrielius, Honorina / Gėnvilas, Vilmantė
28. Silanas, Vilana / Vilgėrdas, Alna

EGLUTĖ Sveikina Visus, Kurie Švenčia Vardines!

GA. 189.361